

Rannsóknir á lífsstíl og líðan grunnskólanema

**Starfsdagar fyrir heilsueflandi grunnskóla
17. og 18. ágúst 2010**

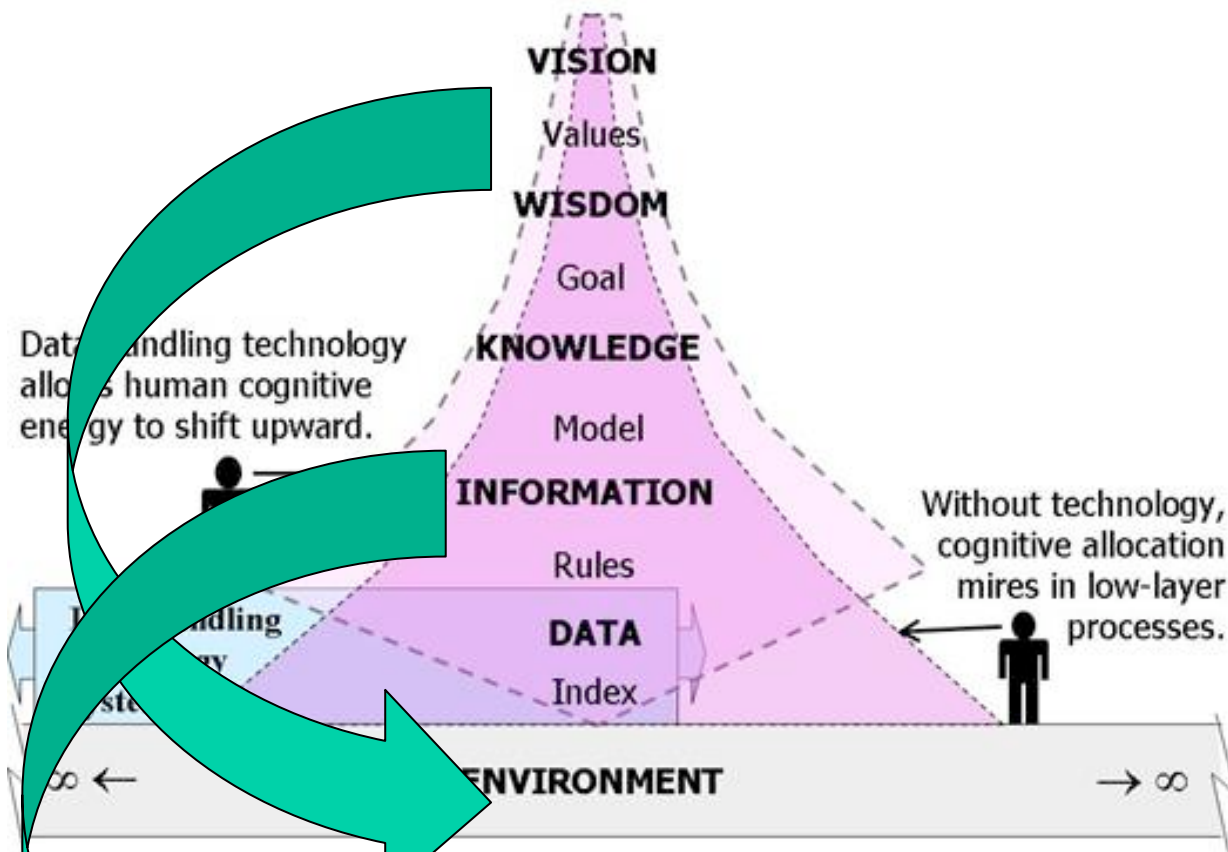
Stefán Hrafn Jónsson

Jón Óskar Guðlaugsson

Efnistöð

- Gögn, upplýsingar, þekking, víska
 - Til hvers rannsóknir
- Gagngagrunnar og vefsíður
- Niðurstöður
 - Heilsa og lífsstíll skólanema 2006 og 2009/2010

Gögn, upplýsingar, þekking og viska

Sýn

Viska

Þekking

Upplýsingar

Gögn

Samfélagið

Hvað er til, hvar er það að finna?

- Samband íslenskra sveitarfélaga
- www.samband.is
- <http://www.samband.is/verkefnin/skolamal/mat-efirlit-og-rannsoknir-a-skolastarfi/yfirlit-yfir-rannsoknir-og-kannanir-i-leik--og-grunnskolum/>

Mennta og menningarmálaráðuneytið

- [http://bella.mrn.stjr.is/utgafur/
unglingarann.pdf](http://bella.mrn.stjr.is/utgafur/unglingarann.pdf)
- <http://bella.mrn.stjr.is/utgafur/tomstund.pdf>

Tóbaks-, áfengis- og vímuefnaneysla unglinga

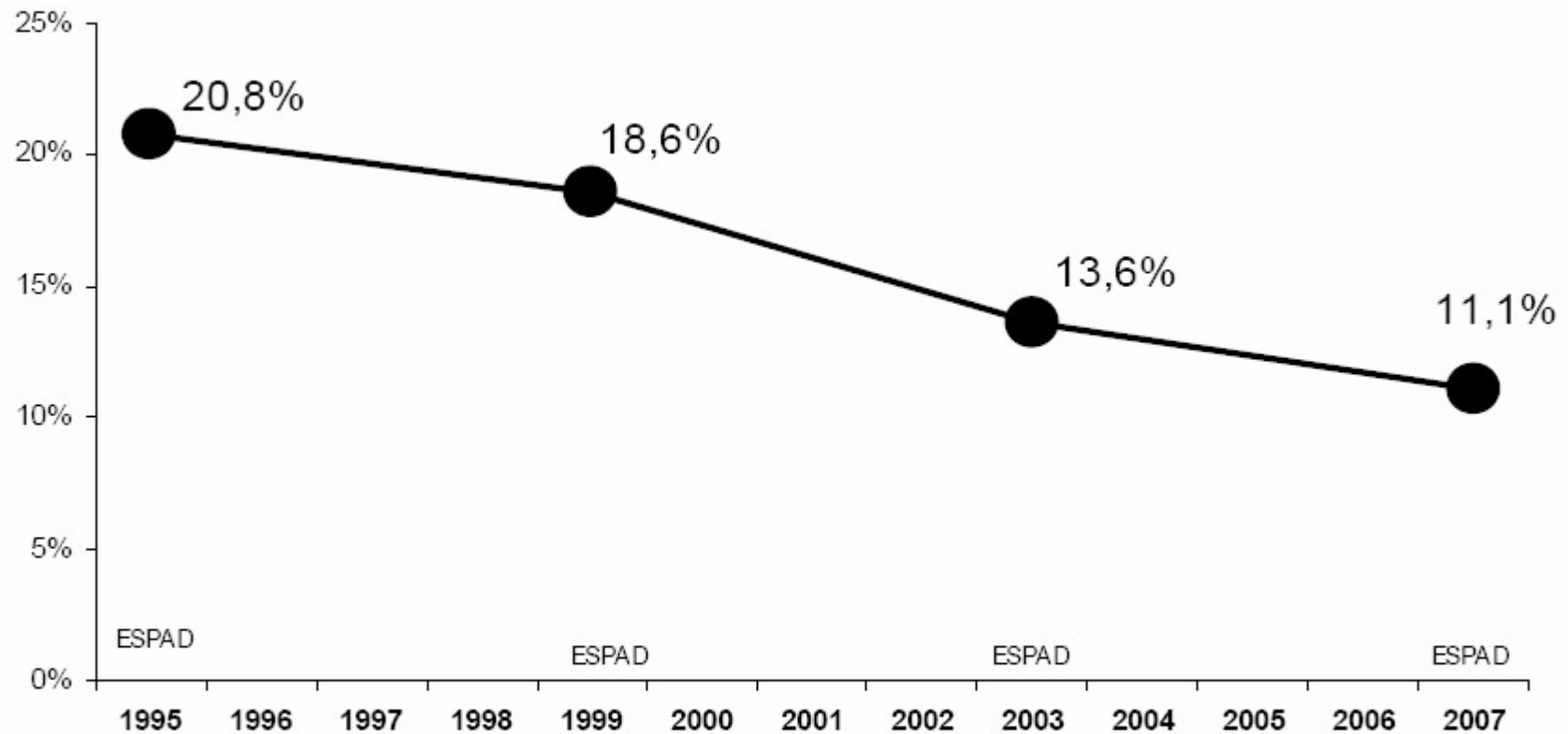
- Forvarnarsjóður hefur stutt við gagnasöfnun hjá Rannsóknnum og greiningu. Gagnagrunnar í vörslu R&G sem nú hafa opnað fyrir aðgang að hluta (www.rannsoknir.is)
- 2006 og 2009/10 (www.hbsc.is)
 - Íslenska hlutanum er stýrt frá Háskólanum á Akureyri
 - Heilsa og líf skjör skólanema, spurningakönnun í 6., 8. og 10. bekk grunnskóla
- **ESPAD** 1995-1999-2007 og 2011 (www.espad.is)
 - Evrópsk vímuefnarannsókn í efri bekkjum grunnskóla
 - Íslenska hlutanum stýrt frá Háskólanum á Akureyri

Aðrar síður

- www.lydheilsustod.is/rannsoknir/
- <http://www.lydheilsustod.is/lydheilsustod/skolafraedsla>
- www.hagstofa.is
- www.bok.hi.is www.hvar.is
- www.menntamalaraduneyti.is/
- www.namsmat.is
- Vefsíður háskóla
 - <http://bifrost.is/pages/nyjustu-fyrirlestrarnir/>

- Í hvaða samhengi eru niðurstöður birtar?

Reykingar

Mynd 1. Breytingar á hlutfalli íslenskra nemenda í 10. bekk sem reykja daglega

Daglegar reykingar 13 ára eða yngri

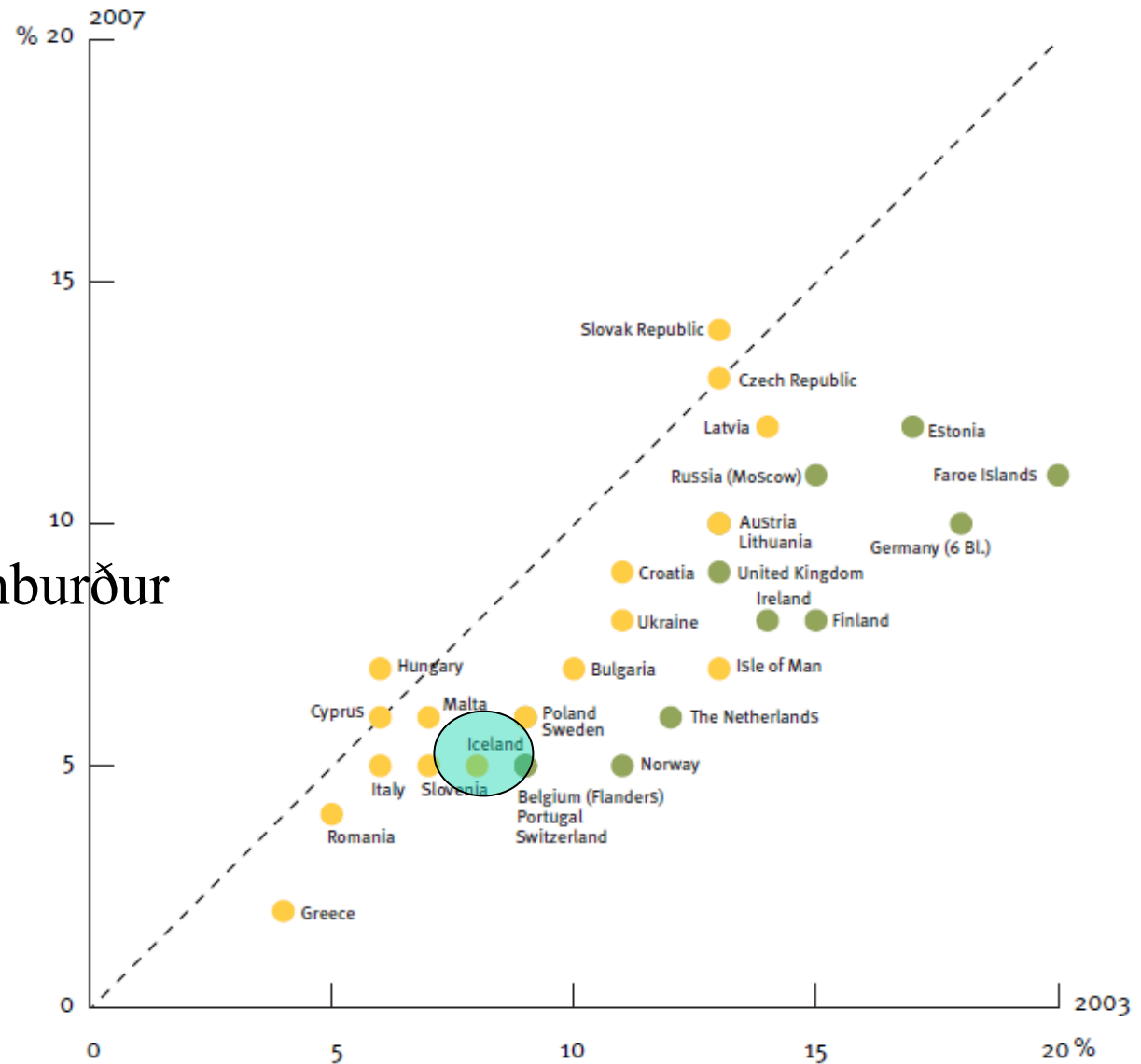
Figure 24a

Changes between 2003 and 2007 in daily cigarette use at the age of 13 or younger. All students. Percentages.

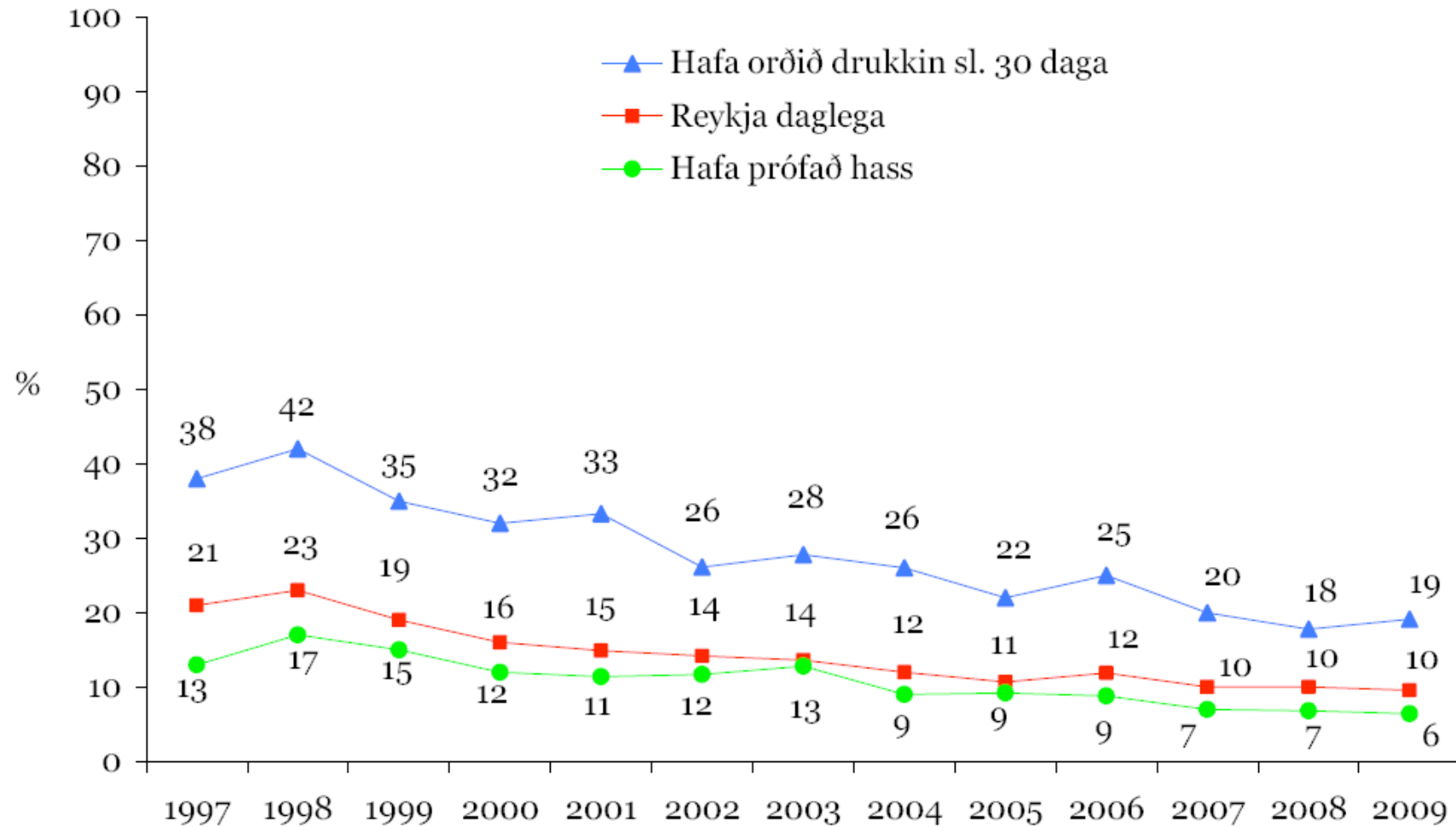
Dots above the line represents increases while dots below the line represents decreases.

ESPAD

Fjölbjóðlegur samanburður

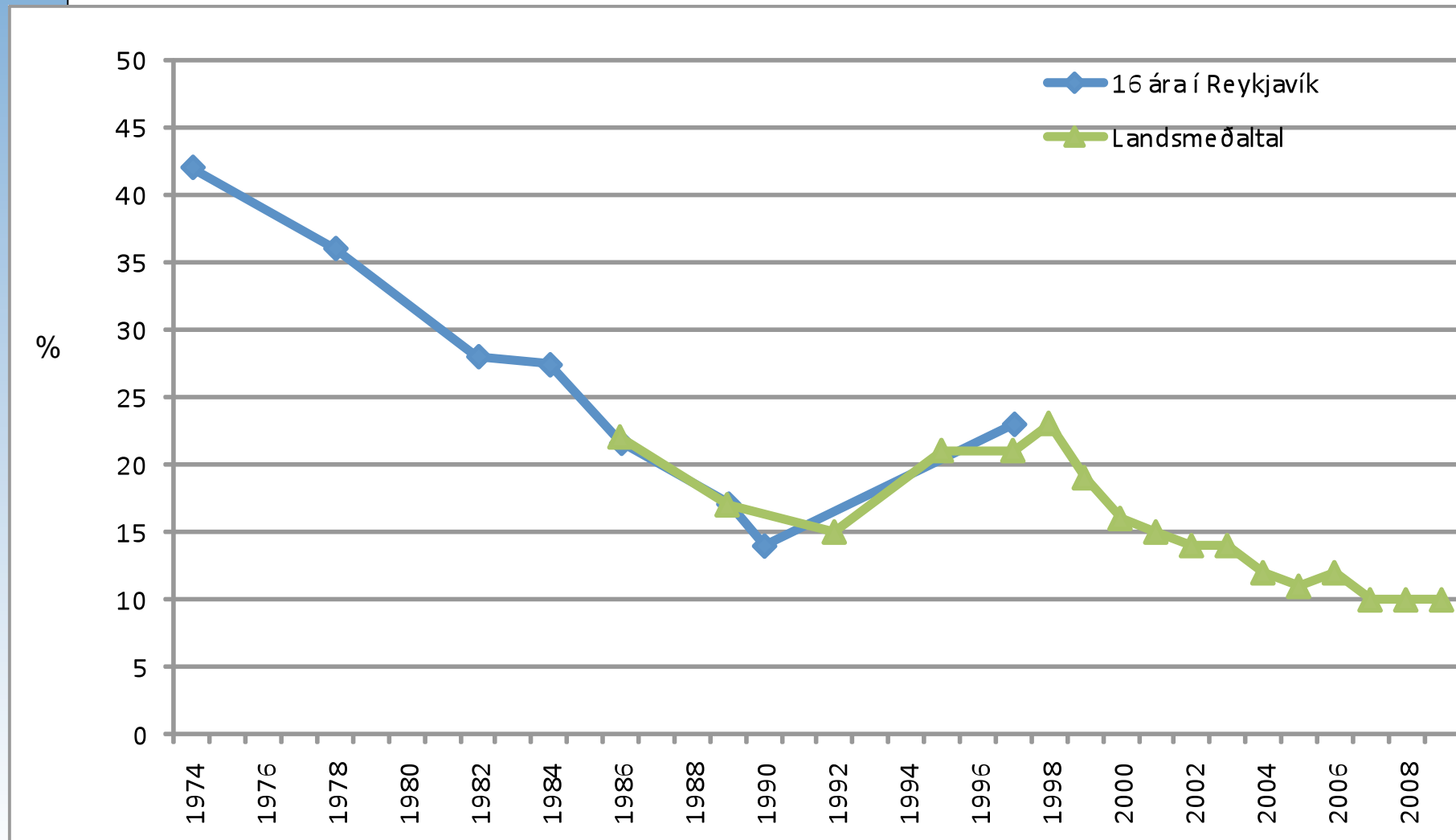

Rannsóknir og greining

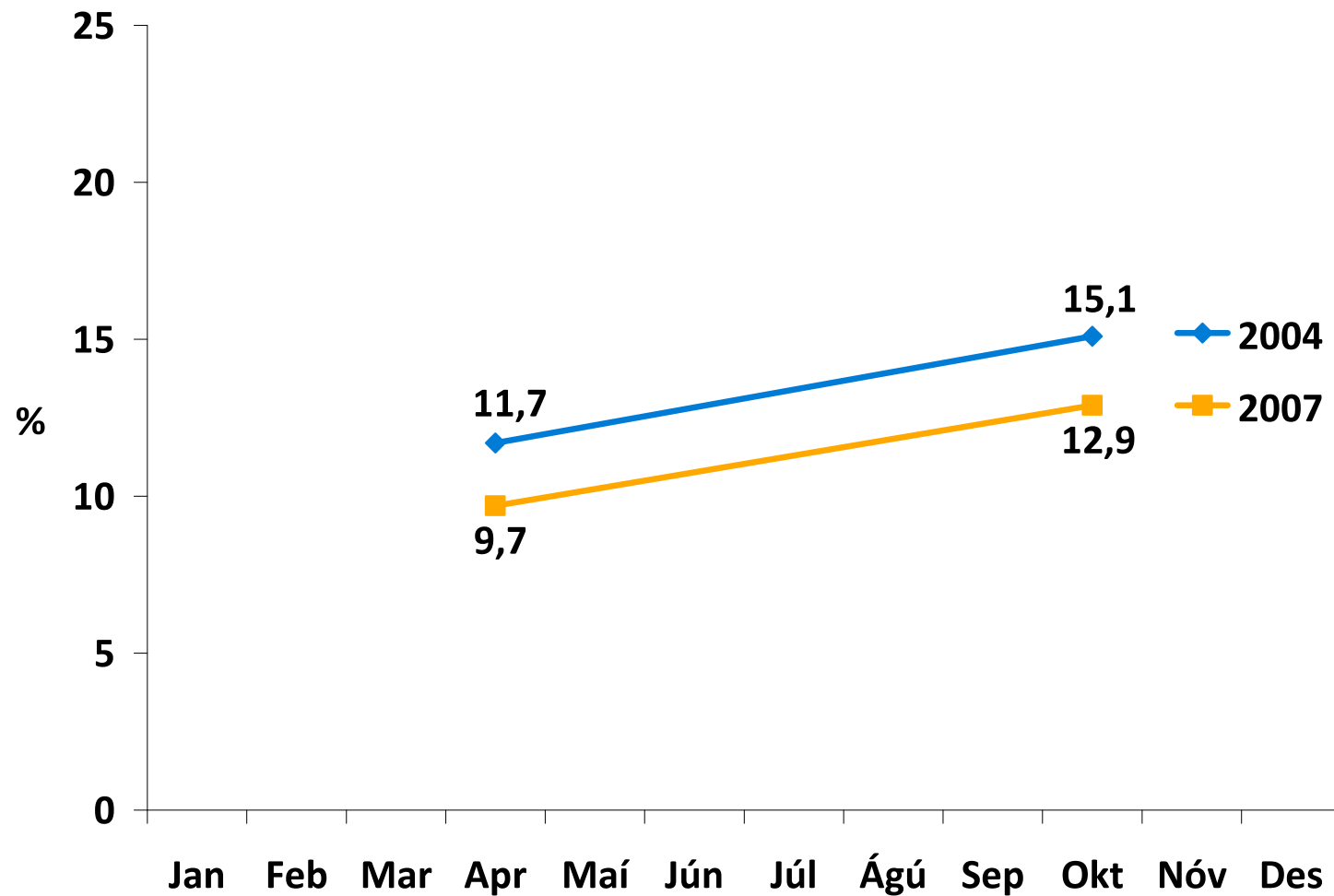

Mynd 74. Þróun vímuefnaneyslu unglunga í 10. bekk á Íslandi árin 1992 til 2009.

Daglegar reykingar í 10. bekk

Hlutfall nemenda á síðasta ári grunnskóla og fyrsta ári í framhaldsskóla árin 2004 og 2007 sem reykja daglega.

Tóbaks-, áfengis- og vímuefnaneysla unglinga

- Umfang og áhrif reykinga og áfengisneyslu í kvikmyndum
 - Rannsókn í sex evrópulöndum: England, Holland, Ísland, Ítalía, Pólland og Þýskaland (www.smokefreemovies-europe.eu/en)
 - Kvikmyndir kóðaðar með tilliti til reykinga og áfengisneyslu
 - Spurningalisti lagður fyrir nemendur í 7., 8. og 9. bekk valinna grunnskóla árið 2010 og aftur árið 2011
 - Niðurstöður væntanlegar seinni hluta 2011

MUNNÍS

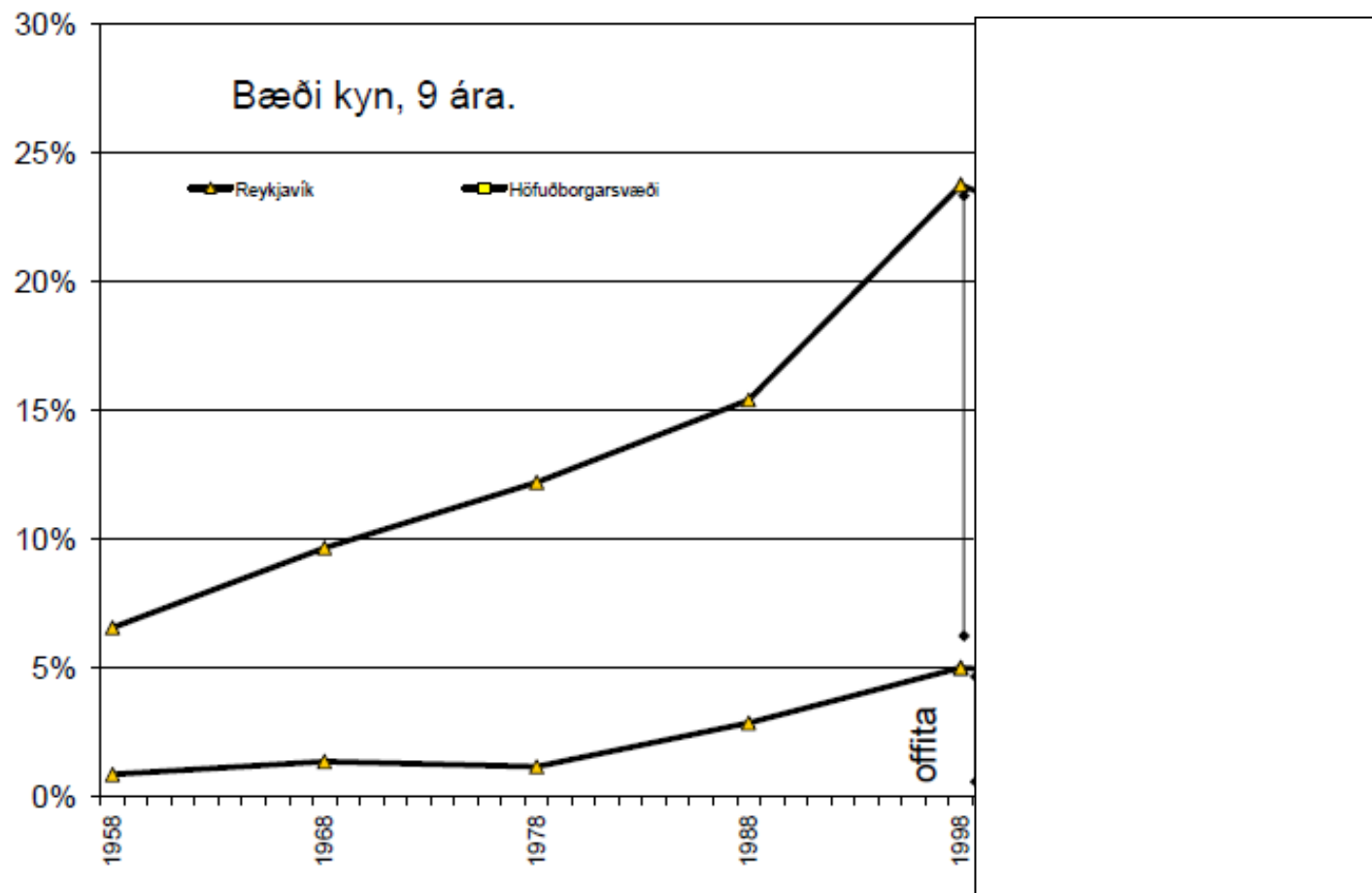
- Samstarf margra tannlækna og félagsfræðinga
- Fyrsti fasi gagnasöfnun lauk 2005
- Úrvinnsla og greinarskrif í gangi
- Úrtak yfir 2.100 nemenda í 1., 7. og 10. bekk
- Sjónræn skoðun (1., 7. og 10. bekkur)
- Röntgen skoðun (7. og 10. bekkur)
- Tannáta, glerungseyðing, glerungsgalli ofl.
- Félagsleg staða foreldra og hegðun barna

Hæð og þyngd grunnskólabarna

- Samvinna LHS við Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins um úrvinnslu úr Ískrá
- Gögn varðveitt hjá Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins
- Mikill breytileiki í þyngd barna á milli skóla en einnig á milli ára

Er hlutfall barna yfir kjörþyngd hætt að aukast?

Mynd 1. Hlutfall barna sem flokkast yfir kjörþyngd, þ.e. of feit eða of þung.

Allt hefur áhrif

- Rannsóknir 2007 og 2009
 - Grunnskólastjórákönnun
 - Leikskólastjórákönnun
- Rannsóknir 2005
 - Grunnskólastjórákönnun
 - Leikskólastjórákönnun
 - Nemendakönnun
 - Foreldrakönnun

Skólaskýrslur

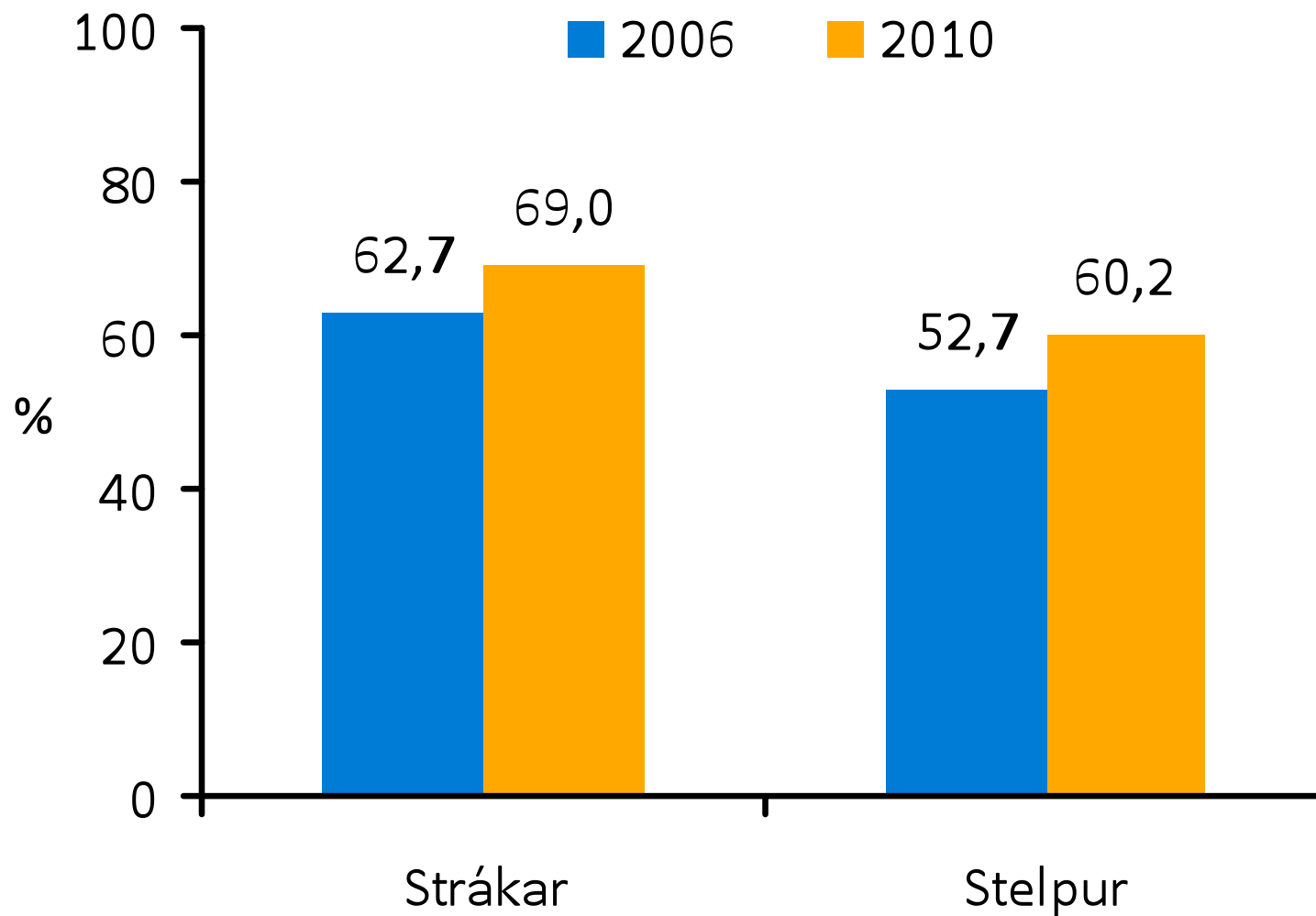
Sveitafélagaskýrslur

- Niðurstöður margra landskannanna má greina eftir skólum og eða sveitarfélögum
- Rannsóknir og greining
- HBSC skýrslur frá Háskólanum á Akureyri væntanlegar í september
- Espad 2007 og HBSC 2006 voru sendar skólastjórum og sveitarstjórum
- Persónuverndarsjónarmið
 - Meðaleinkunn skóla á samræmdum prófum
 - Hlutfall nemenda í skóla sem reykt hafa hass

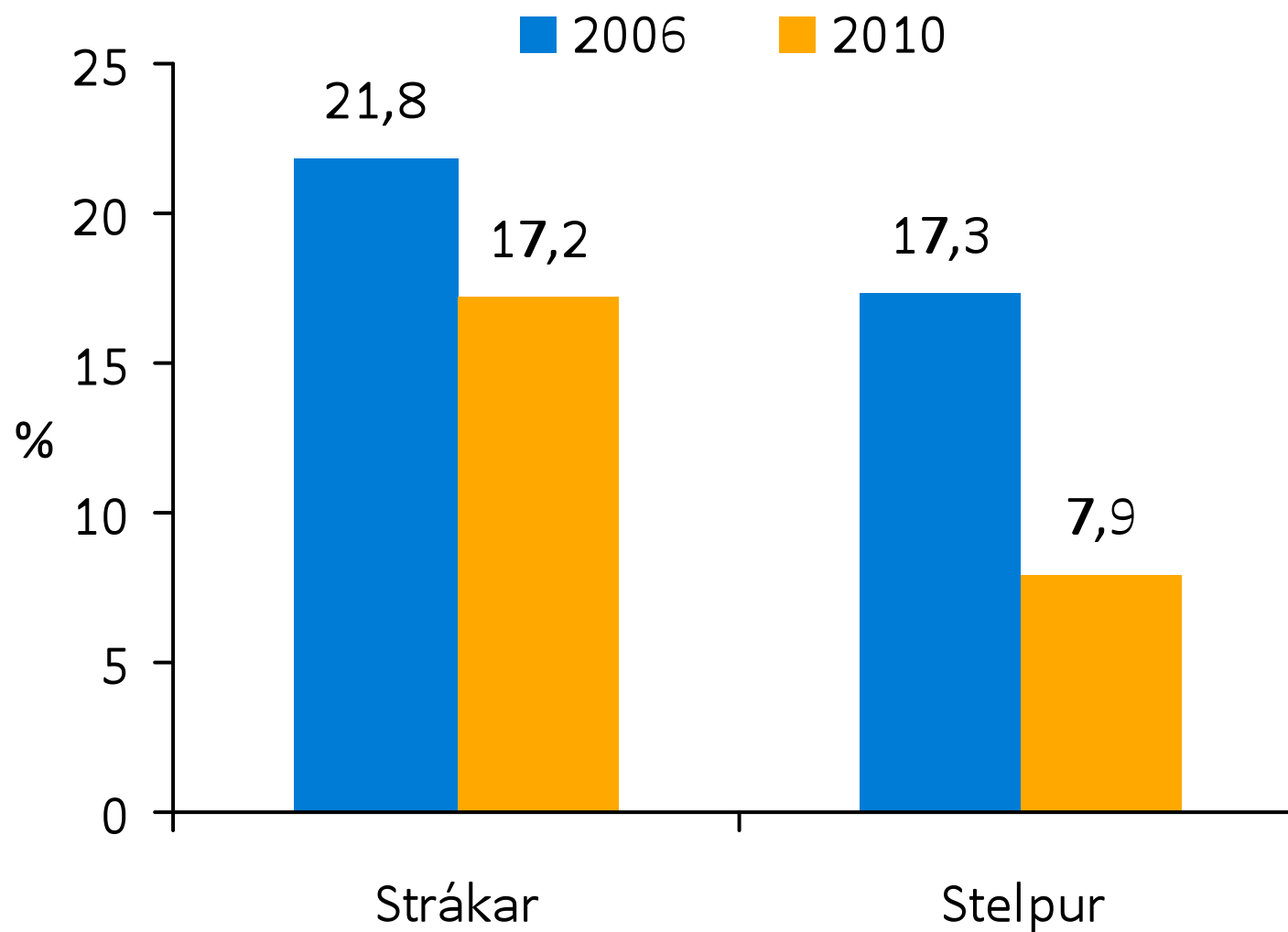
HBSC

niðurstöður
2006 og 2009/10
10. bekkur

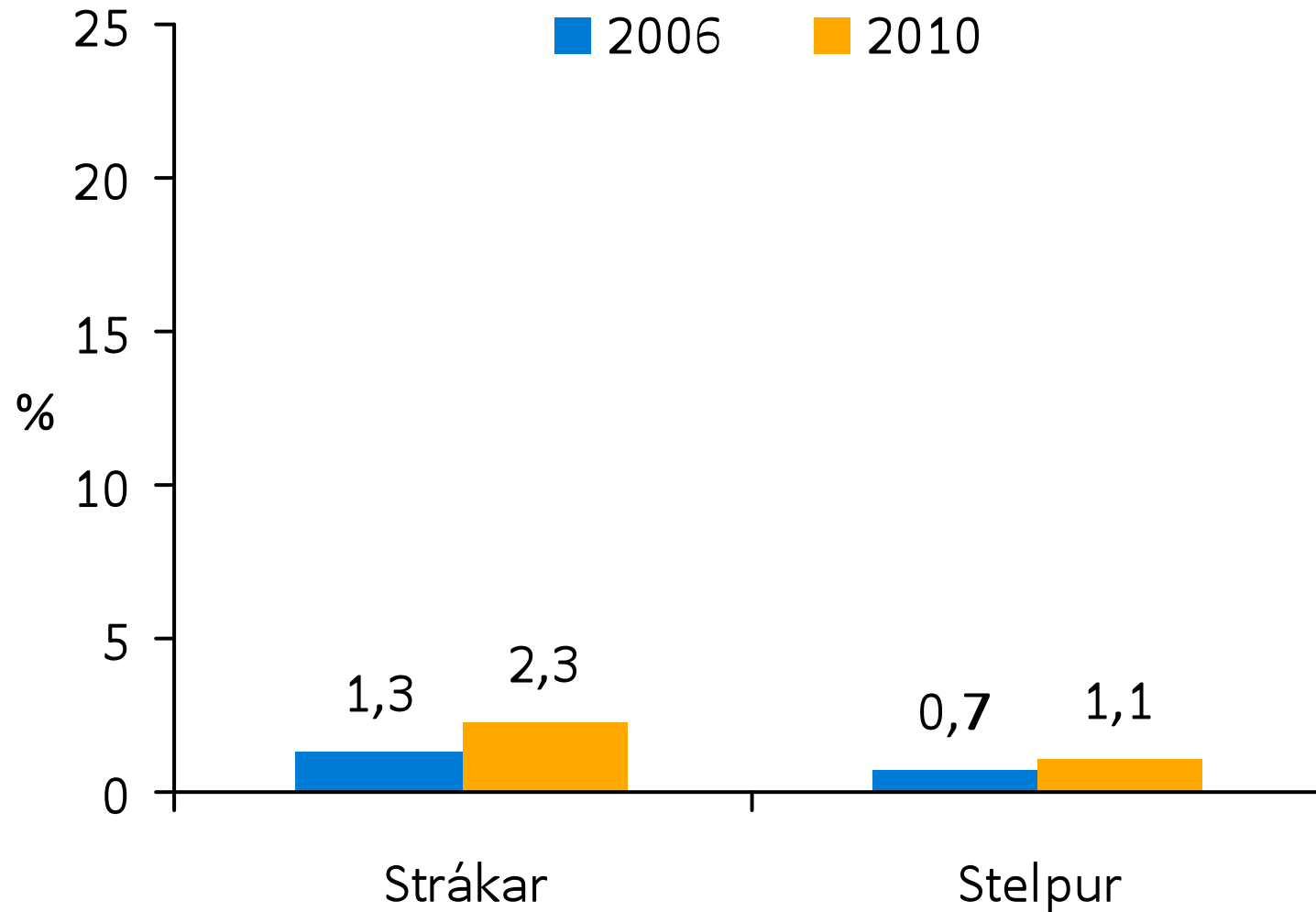
Hlutfall (%) þeirra sem borða morgunmat alla virka daga vikunnar

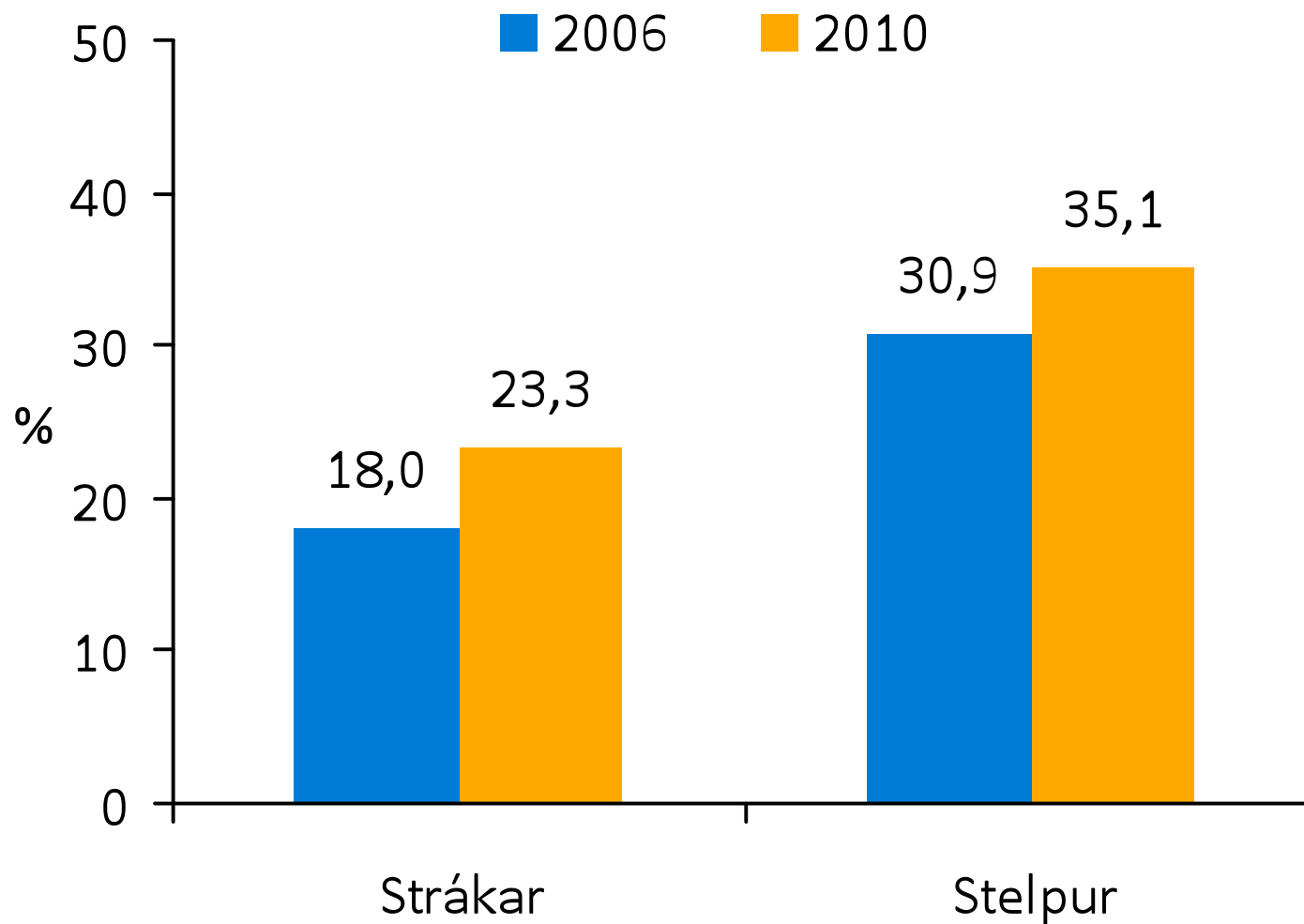
Hlutfall (%) þeirra sem drekka sykrað eða sykurlaust gos einu sinni á dag eða oftar (50% úrtak 2006)

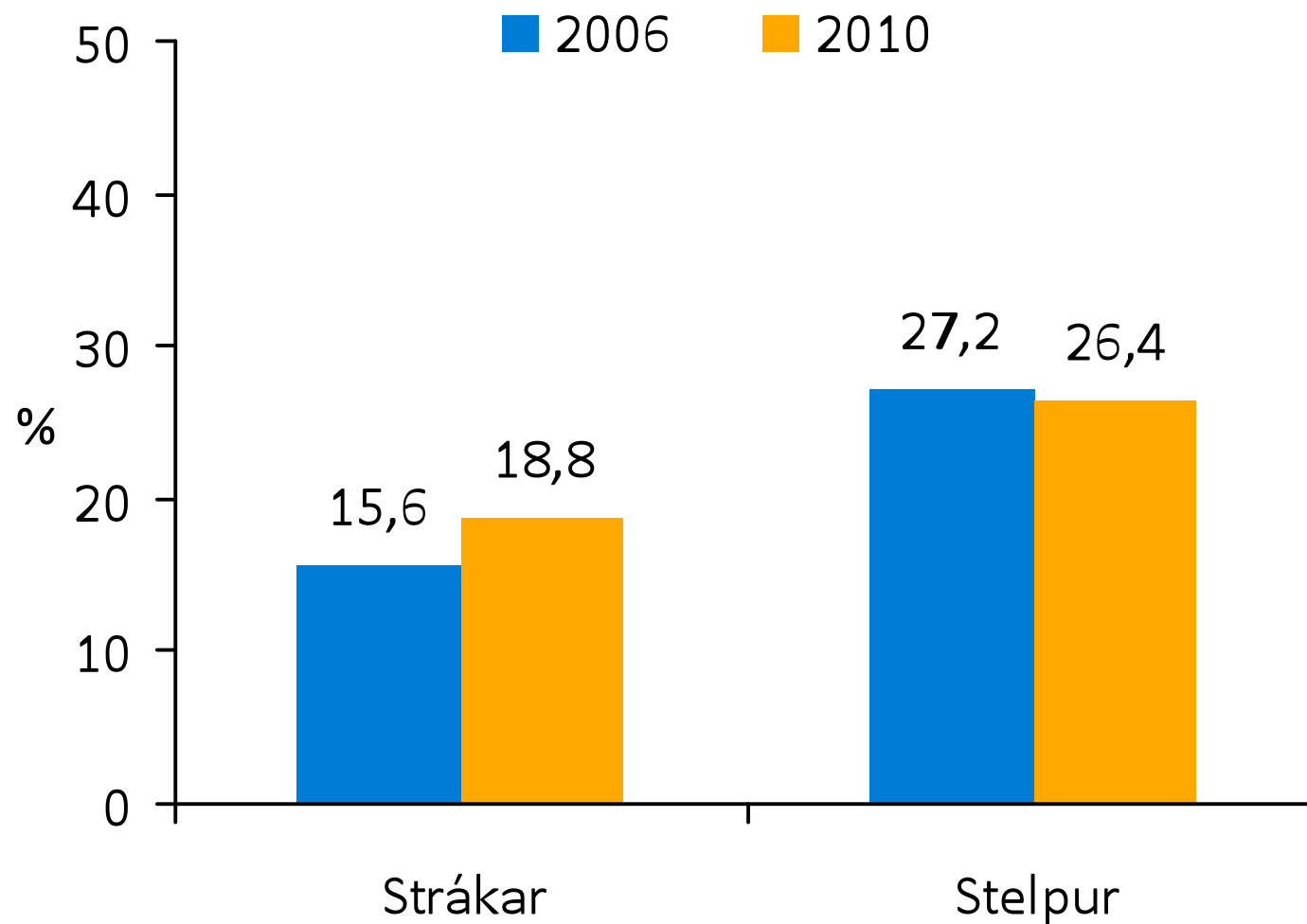
Hlutfall (%) þeirra sem segja eftirfarandi fullyrðingu alltaf eiga við um sig: Sumir krakkar fara svangir í skólann eða í rúmið vegna þess að það er ekki nógur matur til á heimilinu

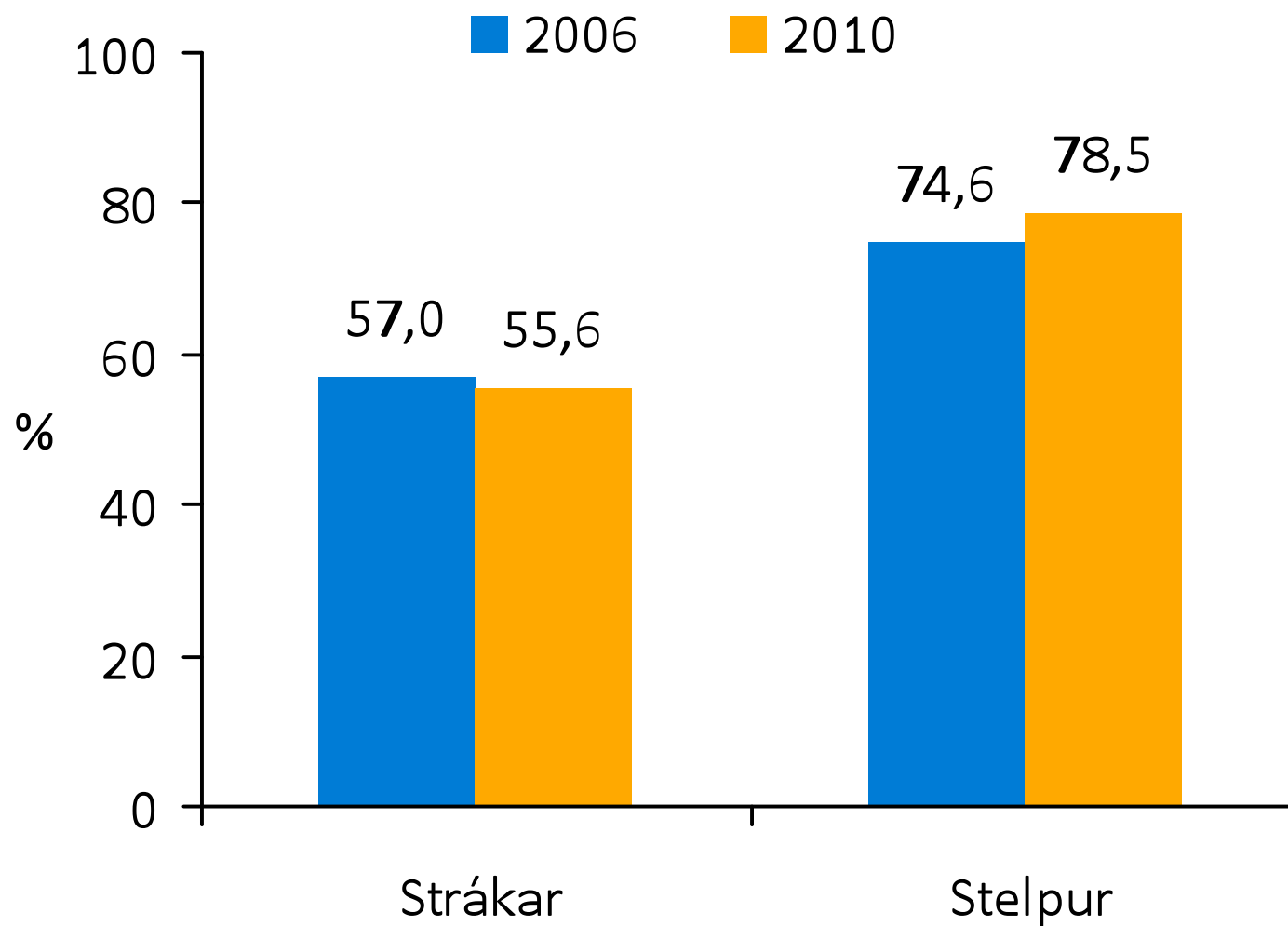
Hlutfall (%) þeirra sem borða ávexti einu sinni á dag eða oft á dag

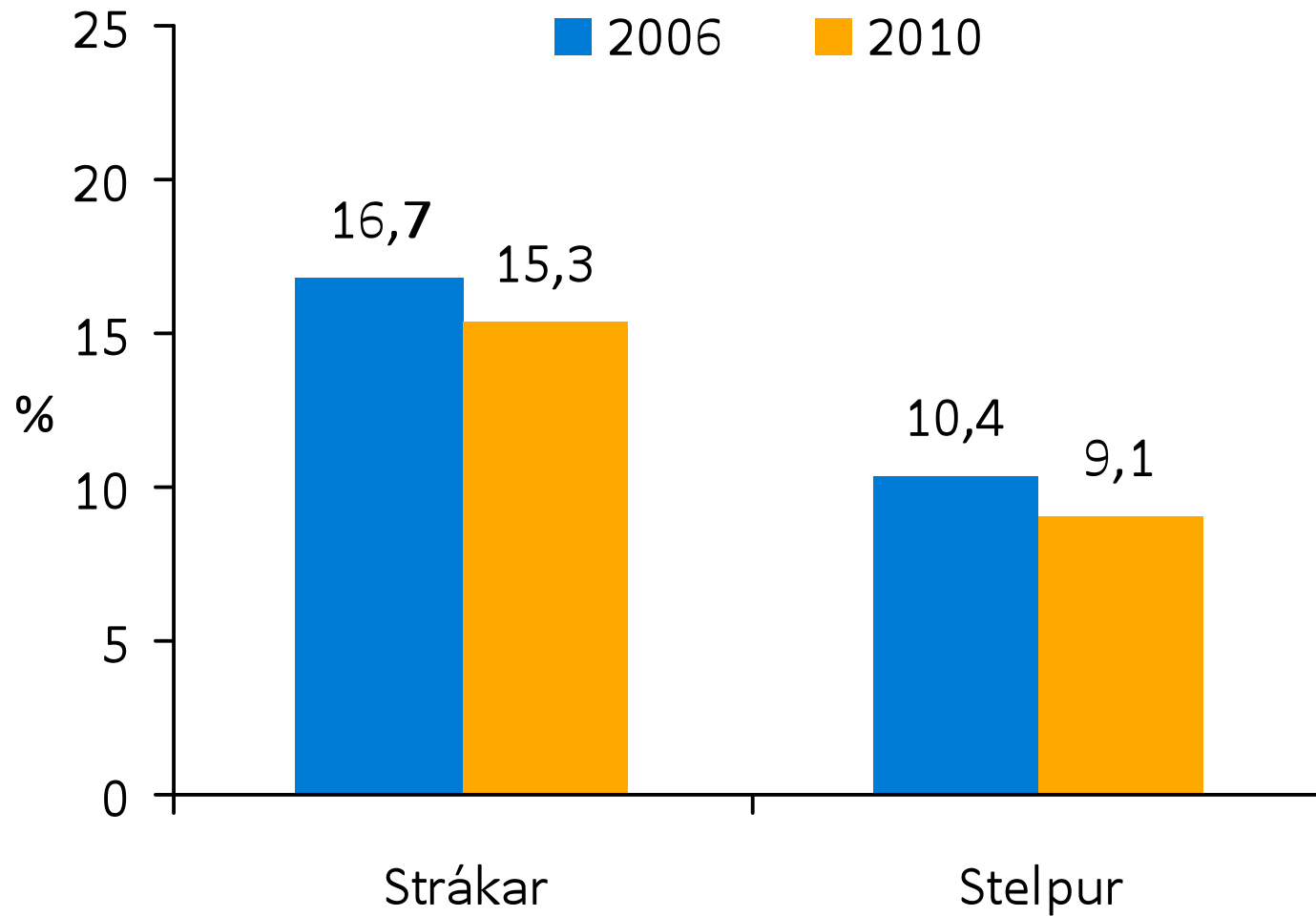
Hlutfall (%) þeirra sem borða grænmeti einu sinni á dag eða oft á dag

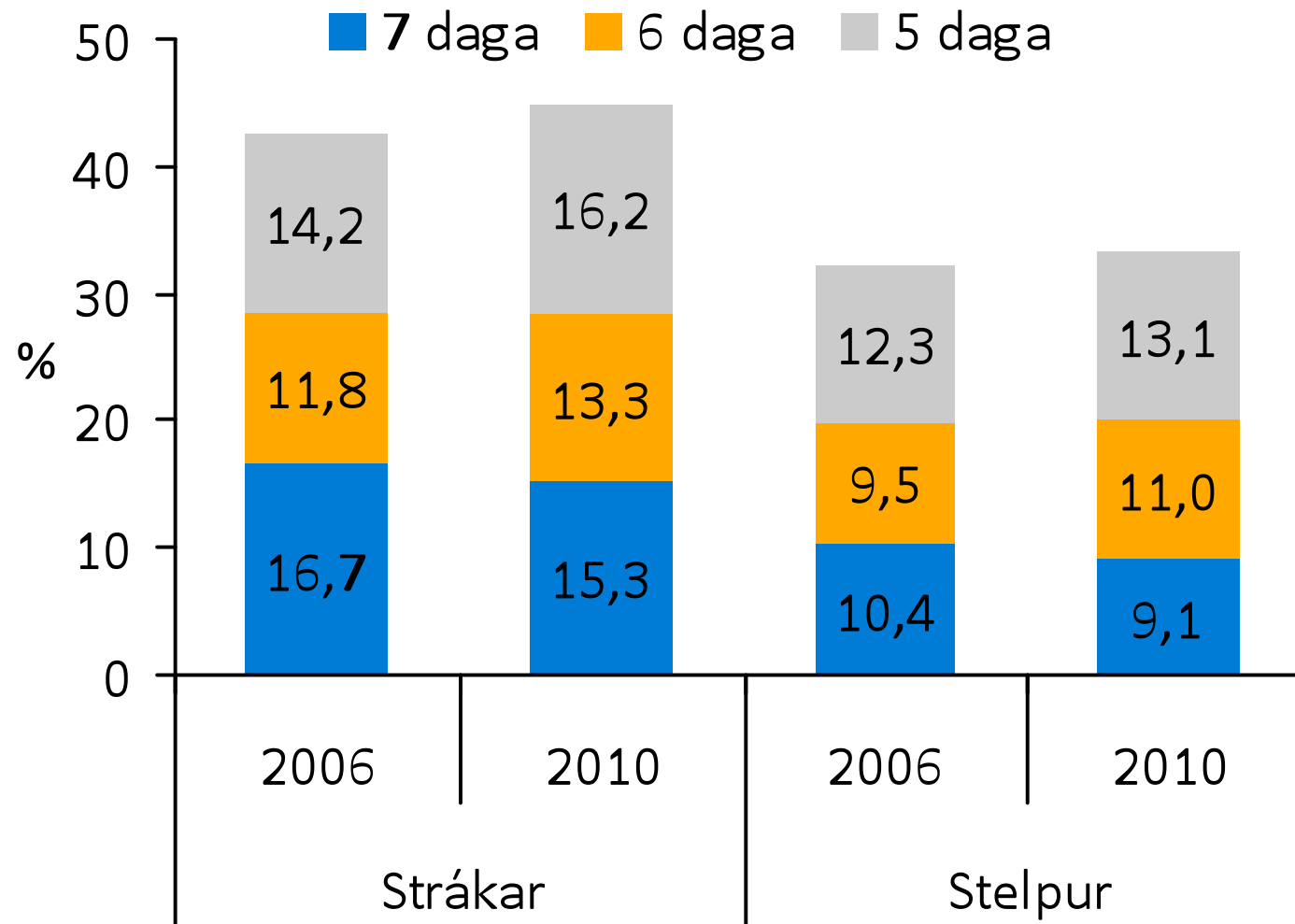
Hlutfall (%) þeirra sem burstu tennurnar oftar en einu sinni á dag

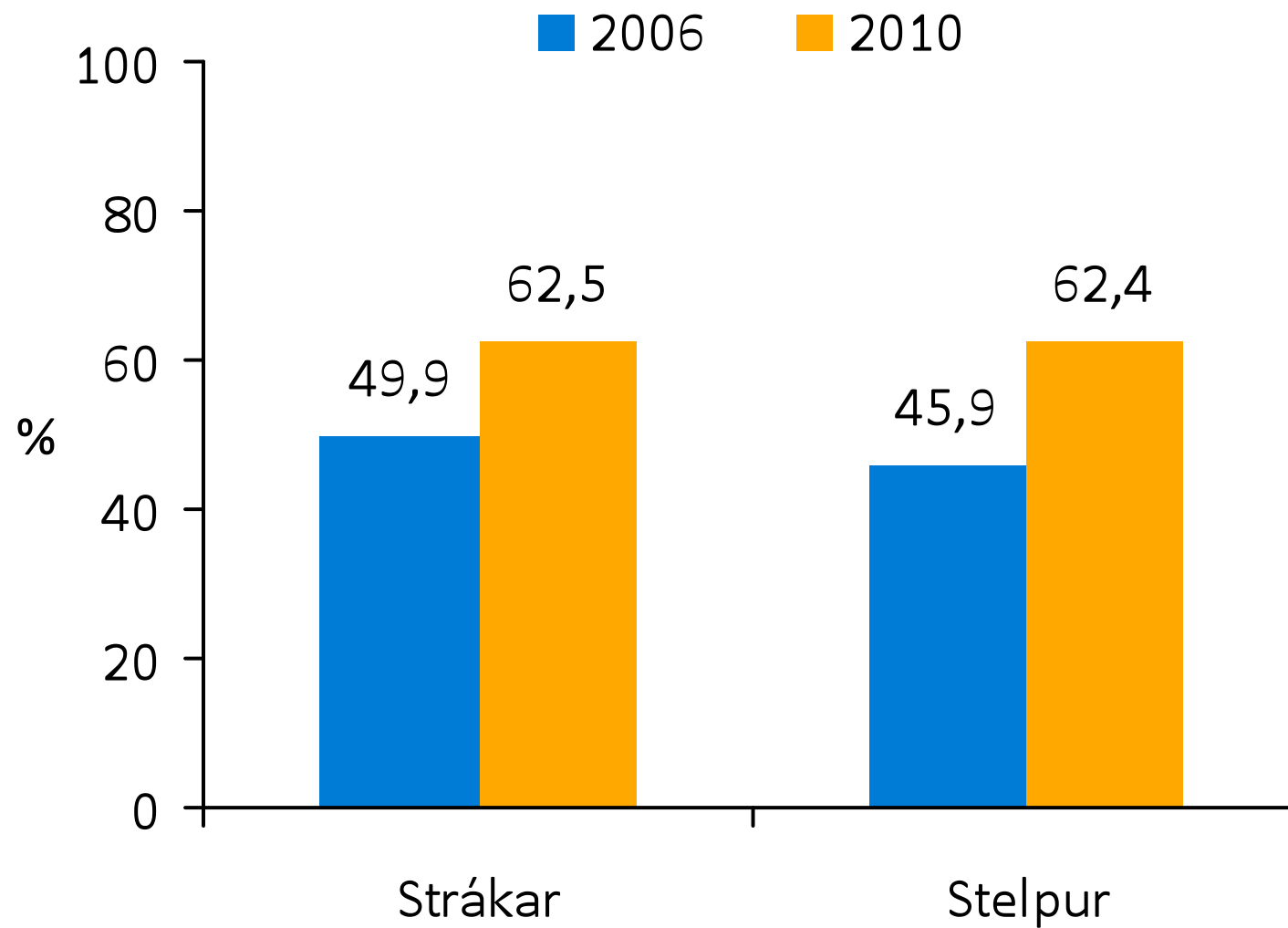
Hlutfall (%) þeirra sem stunduðu líkamlega hreyfingu í 60 mínútur alla síðustu 7 daga

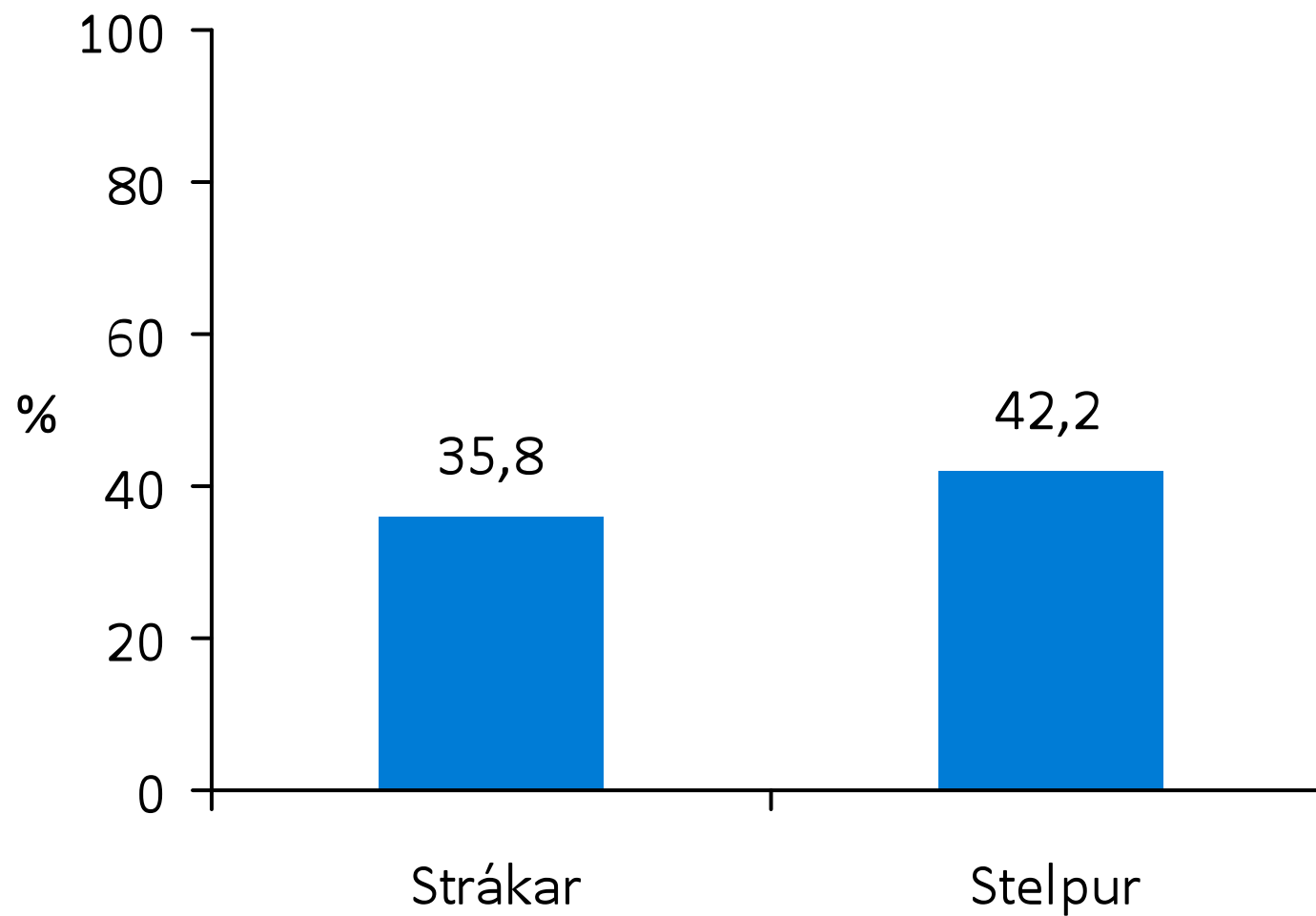
Hlutfall (%) þeirra sem stunduðu líkamlega hreyfingu í 60 mínútur 5, 6 og 7 daga undangenginnar viku

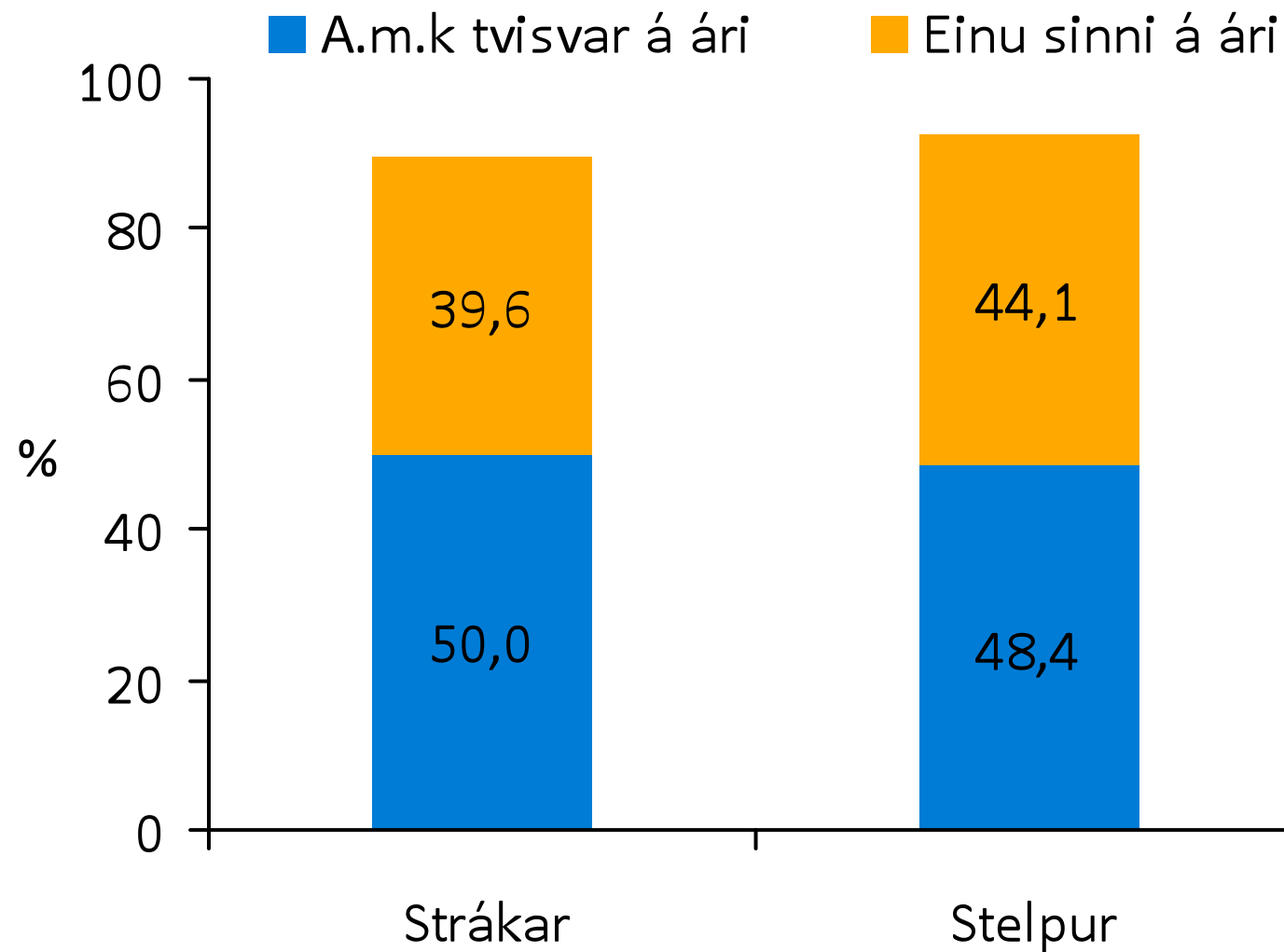
Hlutfall (%) þeirra sem borða fisk tvo eða fleiri daga í viku

Hlutfall (%) þeirra sem taka aldrei lýsi eða lýsisbelgi

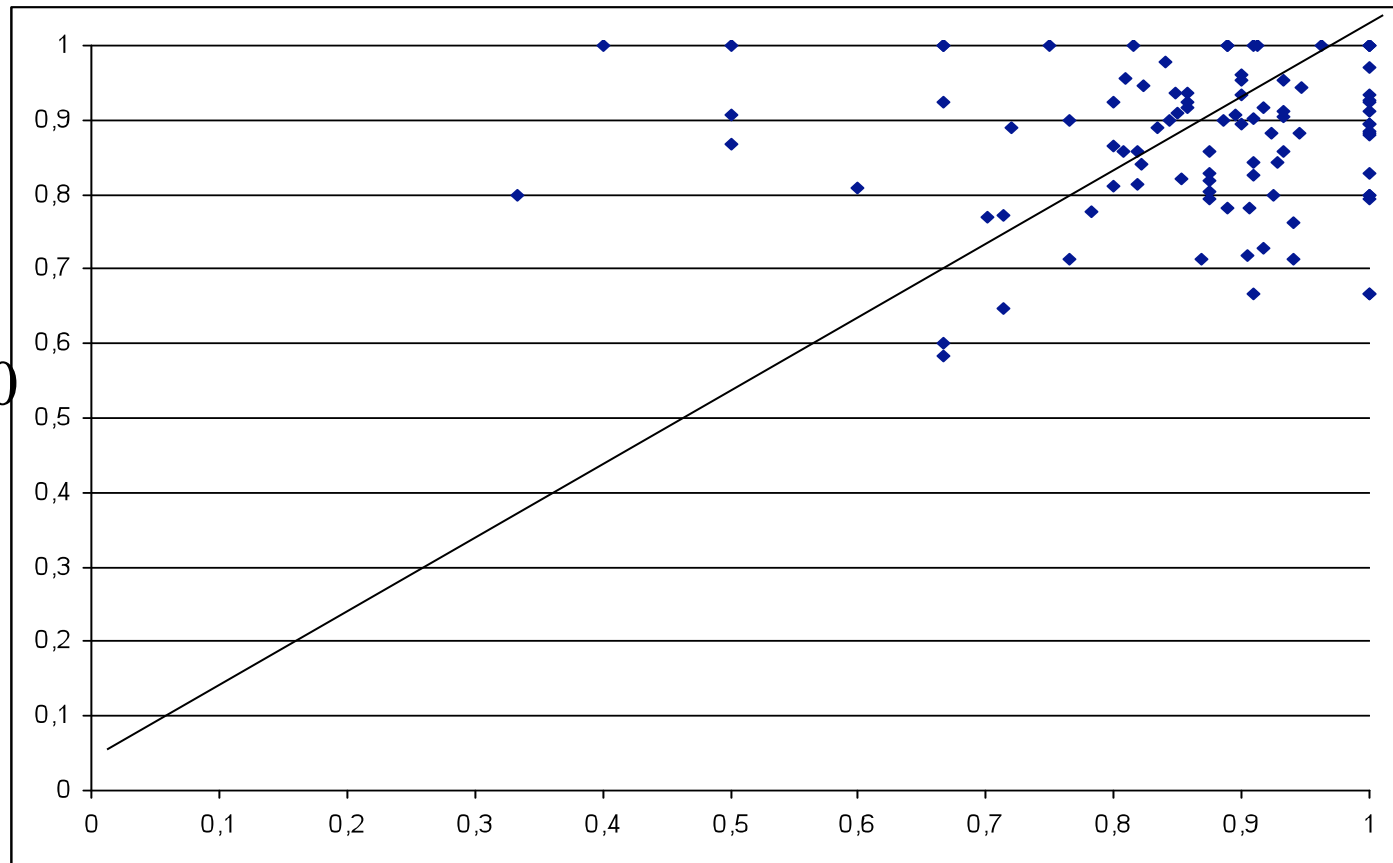

Hlutfall (%) þeirra sem fara í eftirlit hjá tannlækni

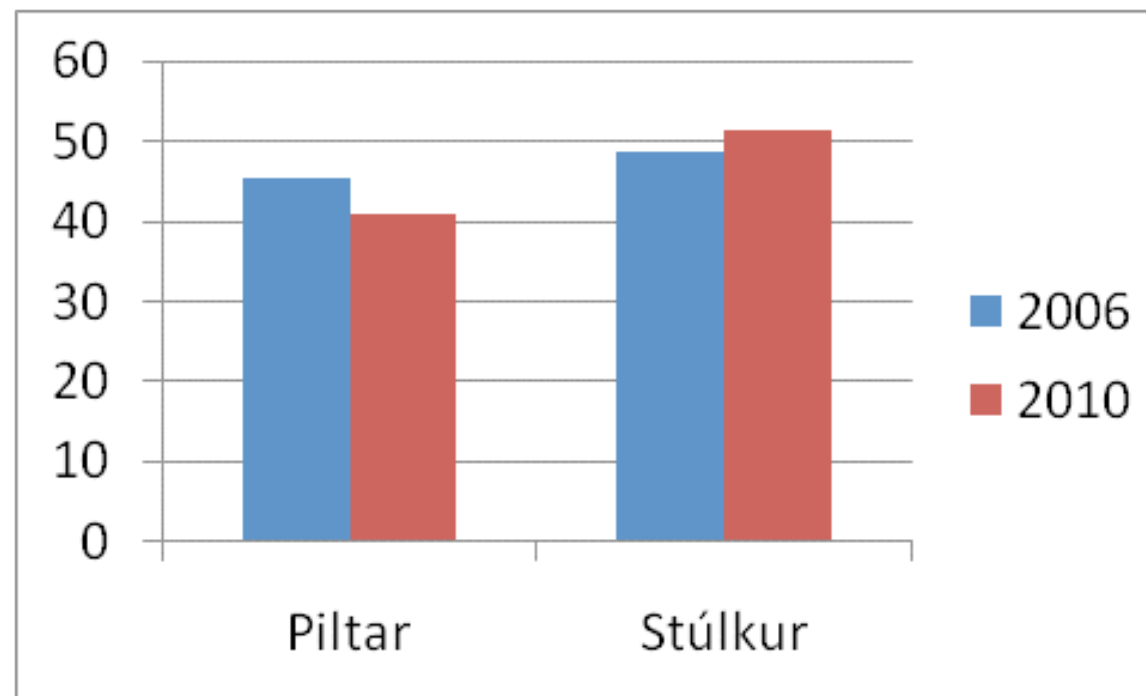
Hlutfall nemenda sem aldrei hefur orðið fyrir einelti 2006-2010, eftir skólum

2009/10

2006

Hlutfall pílta og stúlkna sem ekki hafa orðið fyrir slysi sl 12 mánuði. Slyss þar sem leitað var aðstoðar læknis eða hjúkrunarfræðings

Nánari upplýsingar...

um þessa kynningu

- Stefan@lydheilsustod.is
- jongudl@lydheilsustod.is

um HBSC og Espad skýrslur

- thorodd@unak.is www.hbsc.is www.espad.is

um Rannsóknir og greiningu

- Rannsoknir@rannsoknir.is og rannsoknir.is

Ég minni á samband@samband.is og www.samband.is